

L E G E
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

nr. 29 din 06.03.2012

Monitorul Oficial nr.48/146 din 13.03.2012

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea nr.514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.58, art.641), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 15, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa judecătorii specializate. În cadrul instanțelor judecătorești pot funcționa colegii sau complete de judecată specializate.”

2. Capitolul 5 va avea următorul cuprins:

“Capitolul 5

JUDECĂTORIILE SPECIALIZATE

Articolul 41. Judecătoriile specializate

(1) Judecătoriile specializate sînt parte componentă a sistemului judecătoresc.

(2) Judecătoriile specializate sînt:

a) Judecătoria Militară;

b) Judecătoria Comercială de Circumscripție.

(3) Judecătoria Militară și Judecătoria Comercială de Circumscripție judecă cauzele date în competența lor prin lege.

Articolul 42. Judecătoria Militară

(1) Judecătoria Militară funcționează în municipiul Chișinău.

(2) În circumscripția Judecătoriei Militare sînt incluse toate raioanele, orașele și municipiile Republicii Moldova.

(3) Structura și statul de funcții ale aparatului Judecătoriei Militare se stabilesc de către Ministerul Justiției de comun acord cu Ministerul Apărării.

(4) Crearea de condiții pentru activitatea conformă a instanțelor judecătorești militare, asigurarea lor tehnico-materială și financiară se efectuează de către Ministerul Apărării de comun acord cu Ministerul Justiției.

(5) Judecătoria Militară dispune de un serviciu de pază militară, pus la dispoziția sa de către Ministerul Apărării în mod gratuit. Necesarul personalului de pază militară se stabilește de către Ministerul Justiției și Ministerul Apărării de comun acord.

Articolul 42¹. Judecătoria Comercială de Circumscripție

(1) Judecătoria Comercială de Circumscripție înfăptuiește justiția la soluționarea pricinilor date în competența ei prin Codul de procedură civilă.

(2) În circumscripția Judecătoriei Comerciale de Circumscripție sînt incluse toate raioanele, orașele și municipiile Republicii Moldova.”

3. Anexa nr.1:

la poziția “Curtea de Apel Chișinău”, cifra “35” se înlocuiește cu cifra “41”;

la poziția “Curtea de Apel Bălți”, cifra “20” se înlocuiește cu cifra “22”;

la poziția “Curtea de Apel Cahul”, cifra “6” se înlocuiește cu cifra “7”;

la poziția “Curtea de Apel Comrat”, cifra “6” se înlocuiește cu cifra “7”;

poziția “Curtea de Apel Economică (specializată)” se exclude;

la poziția “Judecătoria Economică de Circumscripție (specializată)”, cuvîntul “Economică” se înlocuiește cu cuvîntul “Comercială”.

4. În anexa nr.2, la poziția “Judecătoria Economică de Circumscripție”, cuvântul “Economică” se înlocuiește cu cuvântul “Comercială”.

5. Anexa nr.3:

la compartimentul “Chișinău” rubrica 2, după poziția “Judecătoria Militară” se introduce poziția “Judecătoria Comercială de Circumscripție”;

compartimentul “Economică” se exclude.

Art.II. – Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117–119, art.946), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 6 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

“(4) Poate fi numit judecător militar persoana care întrunește condițiile prevăzute la alin.(1) și are calitatea de ofițer activ. Persoanelor care nu au calitatea de ofițer activ li se atribuie grade militare.”

2. La articolul 20 alineatul (1¹), ultima propoziție se exclude.

3. La articolul 25 alineatul (1), litera m) se abrogă.

4. La articolul 28:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

“(2) Salarizarea și alte drepturi convenite personalului militar și civil al instanțelor judecătorești militare se asigură de către Ministerul Apărării, în conformitate cu legislația în vigoare și cu reglementările referitoare la drepturile materiale de care beneficiază militarii activi. Ofițerilor din rîndul magistraților militari care au lucrat fără întrerupere în instanțe judecătorești, în organe de anchetă și în procuratură sau care au fost aleși în organele de stat vechimea în muncă în aceste instanțe li se include în vechimea în serviciul militar și se calculează în conformitate cu legislația în vigoare referitoare la militarii.”

Art.III. – La articolul 14 din Legea nr.589-XIII din 22 septembrie 1995 privind rezervele materiale de stat și de mobilizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.11–12, art.114), cu modificările ulterioare, textul “curtea de apel competentă” se înlocuiește cu textul “instanța judecătorească competentă, conform Codului de procedură civilă”.

Art.IV. – La articolul 4 alineatul (1), articolul 6, articolul 8 alineatul (1), articolul 12 alineatele (1) și (2) și la articolul 13 alineatul (1) din Legea nr.789-XIII din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.196–199, art.764), cu modificările ulterioare, textul “Colegiul Civil și de Contencios Administrativ, Colegiul Economic” se înlocuiește cu textul “Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ”.

Art.V. – Legea nr.836-XIII din 17 mai 1996 cu privire la sistemul instanțelor judecătorești militare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.51, art.482), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Art.VI. – Legea nr.970-XIII din 24 iulie 1996 cu privire la instanțele judecătorești economice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.77, art.742), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Art.VII. – La pozițiile 06.04.04.05 și 06.07.02.04 din Clasificatorul general al legislației, aprobat prin Legea nr.1325-XIII din 25 septembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.47–48, art.344), cu modificările ulterioare, cuvintele “economică”, “economice” se înlocuiesc, respectiv, cu cuvintele “comercială”, “comerciale”.

Art.VIII. – La articolul 16 alineatul (6) din Legea nr.1335-XIII din 1 octombrie 1997 cu privire la franchising (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.82–83, art.669), cu modificările ulterioare, cuvântul “economice” se exclude.

Art.IX. – La articolul 6 alineatul (21) din Legea nr.440-XV din 27 iulie 2001 cu privire la zonele economice libere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.108–109, art.834), cu modificările ulterioare, textul “curtea de apel competentă” se înlocuiește cu textul “instanța judecătorească competentă, conform Codului de procedură civilă”.

Art.X. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104–110, art.447), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 29 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Pentru anumite categorii de cauze penale pot funcționa judecătorii, colegii sau complete de judecată specializate.”

2. Articolul 37 va avea următorul cuprins:

“**Articolul 37.** Competența judecătoriei militare

Judecătoria militară judecă în primă instanță cauzele privind infracțiunile, prevăzute de Partea specială a Codului penal săvârșite de:

1) persoane din efectivul de soldați, din corpul de sergenți și din corpul de ofițeri ale Armatei Naționale, din efectivul Trupelor de Carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, al Departamentului Situații Excepționale, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat;

2) persoane atestate din efectivul instituțiilor penitenciare;

3) supuși ai serviciului militar în timpul concentrărilor;

4) alte persoane referitor la care există indicații exprese în legislație.”

3. La articolul 38, punctul 2) se completează în final cu cuvintele “, inclusiv de judecătoria militară”.

4. La articolul 42, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

“(6) În cazul în care există concurs de competență între judecătoria militară și judecătoria, cauza se judecă de către judecătoria.”

Art.XI. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.111–115, art.451), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 28 alineatele (1) și (3) vor avea următorul cuprins:

“(1) Instanțele judecătorești de drept comun judecă:

a) pricinile în litigiile de drept ce nasc din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, bazate pe egalitatea părților, pe libertatea contractului și pe alte temeuri de apariție a drepturilor și a obligațiilor, indiferent de statutul juridic al subiecților;

b) pricinile în litigiile ce decurg din raporturi de contencios administrativ;

c) pricinile în procedură specială specificate la art.279;

d) pricinile în pretenții ce se examinează în procedură în ordonanță specificate la art.345;

e) pricinile care apar în legătură cu încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și cu repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare;

f) pricinile care apar în legătură cu încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a actelor instanțelor judecătorești și a actelor unor alte autorități și cu repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare;

g) pricinile privind sistarea temporară a valabilității sau retragerea licențelor/autorizațiilor ce vizează activitatea de întreprinzător;

h) pricinile privind declararea insolvabilității;

i) pricinile ce apar în legătură cu executarea actelor instanțelor judecătorești și a actelor unor alte autorități, inclusiv ale instanțelor judecătorești străine și ale arbitrajelor internaționale.”

“(3) Instanțele judecătorești de drept comun judecă pricinile ce țin de competența lor cu participarea persoanelor fizice și juridice rezidente sau nerezidente, autorităților publice, organizațiilor cu investiții străine, organizațiilor internaționale care practică activități de

întreprinzător dacă, prin lege, printr-un tratat internațional la care Republica Moldova este parte sau prin înțelegere a părților, nu se stabilește o altă modalitate de soluționare a litigiului.”

2. Articolul 29 va avea următorul cuprins:

“**Articolul 29.** Competența instanței judecătorești comerciale

(1) Instanța judecătorească comercială judecă:

- a) contestarea, în condițiile legii, a hotărârilor arbitrale;
- b) eliberarea titlurilor de executare silită a hotărârilor arbitrale;
- c) pricinile privind reorganizarea sau dizolvarea persoanei juridice;
- d) pricinile privind apărarea reputației profesionale în activitatea de întreprinzător și în activitatea economică.

(2) În competența instanței judecătorești comerciale pot fi date prin lege și alte categorii de pricini.”

3. La articolul 30 alineatul (2) se abrogă.

4. Capitolul se completează cu un articol nou, care devine articolul 31, cu următorul cuprins:

“**Articolul 31.** Competența în judecarea pretențiilor conexe

În cazul formulării în cererea de chemare în judecată a mai multor pretenții conexe, unele dintre care sînt de competența instanței judecătorești de drept comun, iar altele de competența instanței de contencios administrativ, toate pretențiile se vor examina de instanța judecătorească de drept comun.”

5. La articolul 33 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) Ca instanțe de drept comun, curțile de apel judecă în primă instanță pricinile civile privind:

- a) declararea ilegalității unei greve;
- b) lichidarea și suspendarea activității asociațiilor obștești de nivel republican;
- c) încuviințarea adopției copilului de către cetățeni ai Republicii Moldova domiciliați în străinătate și de către cetățeni străini și apatrizi;
- d) încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare;
- e) apărarea drepturilor și intereselor statului, ale unităților administrativ-teritoriale ce țin de buget; rezilierea, rezoluțiunea și declararea nulității contractelor ce lezează interesele statului; protecția mediului înconjurător;
- f) pricinile privind declararea insolvenței.”

6. Articolul 35 va avea următorul cuprins:

“**Articolul 35.** Competența Judecătoriei Comerciale de Circumscripție

Judecătoria Comercială de Circumscripție judecă în primă instanță:

- a) contestarea, în condițiile legii, a hotărârilor arbitrale;
- b) eliberarea titlurilor de executare silită a hotărârilor arbitrale;
- c) pricinile privind reorganizarea sau dizolvarea persoanelor juridice;
- d) pricinile privind apărarea reputației profesionale în activitatea de întreprinzător și în activitatea economică.”

7. Articolul 36 se abrogă.

8. La articolul 44:

alineatele (3), (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

“(3) Conflictul de competență dintre două sau mai multe judecătorii care nu țin de aceeași curte de apel ori dintre o judecătorie și o curte de apel, ori între curțile de apel se judecă de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

(4) Conflictul de competență dintre Judecătoria Comercială de Circumscripție și judecătoria se judecă de către Curtea de Apel Chișinău.

(5) Conflictul de competență dintre Judecătoria Comercială de Circumscripție și curtea de apel de drept comun se judecă de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.”

alineatele (6)–(8) se abrogă.

9. La articolul 46 alineatul (3), textul “Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit și colegiul economic lărgit” se înlocuiește cu textul “Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit”.

10. La articolul 49 alineatul (5), textul “Colegiului civil și de contencios administrativ, Colegiului economic” se înlocuiește cu textul “Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ”.

11. La articolul 355, textul “Curtea de Apel Economică” se înlocuiește cu textul “curtea de apel de drept comun competentă”.

12. La articolul 358:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Hotărârile pronunțate în primă instanță de Judecătoria Comercială de Circumscripție pot fi atacate cu apel la Curtea de Apel Chișinău.”

la alineatul (3), textul “și de cele economice” se exclude;

la alineatul (4), textul “, de Curtea de Apel Economică, de Colegiul civil și de contencios administrativ și de Colegiul economic ale” se înlocuiește cu textul “și de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al”.

13. La articolul 399, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva hotărârilor emise în primă instanță de către curțile de apel, în conformitate cu competența jurisdicțională.”

14. La articolul 424, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise în primă instanță de către curțile de apel, în conformitate cu competența jurisdicțională.”

15. La articolul 439 alineatul (2), textul “Colegiului civil și de contencios administrativ sau al Colegiului economic” se înlocuiește cu textul “Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ”.

16. La articolul 449, litera f) se abrogă.

17. La articolul 477, alineatul (3) se abrogă.

18. La articolul 482, alineatul (2) se abrogă.

Art.XII. – La anexele nr.3 și nr.4 din Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.35–38, art.148), cu modificările ulterioare, compartimentul “Curtea de Apel Economică” se exclude, iar în denumirea compartimentului “Judecătoria economică de circumscripție”, cuvântul “economică” se înlocuiește cu cuvântul “comercială”.

Art.XIII. – Legea nr.24-XVI din 22 februarie 2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.88–89, art.316), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6 alineatul (2), textul “curtea de apel competentă” se înlocuiește cu textul “instanța judecătorească competentă, conform Codului de procedură civilă”.

2. La articolul 16 alineatul (3), textul “curții de apel competente” se înlocuiește cu textul “instanței judecătorești competente, conform Codului de procedură civilă”.

Art.XIV. – La anexa din Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194–196, art.637), cu modificările ulterioare, poziția “Președinte, vicepreședinte, judecător al Curții de Apel Economice” se exclude.

Art.XV. – Articolele III–XV ale Legii nr.163 din 22 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.146, art.448) se abrogă.

Art.XVI. – Legea nr.222 din 24 noiembrie 2011 pentru interpretarea articolului XV alineatele (1), (2), (3) și (4) al Legii nr.163 din 22 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.238–242, art.667) se abrogă.

Art.XVII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Pricinile civile aflate pe rol la Judecătoria Economică de Circumscripție, cu excepția celor prevăzute la articolul 35 din Codul de procedură civilă, modificat conform punctului 6 din art.XI al prezentei legi, și la Curtea de Apel Economică se transmit spre examinare instanțelor judecătorești competente în termen de 15 zile de la data publicării prezentei legi.

(3) Instanțele judecătorești de drept comun vor continua examinarea pricinilor civile cu caracter economic, cu excepția celor prevăzute la articolul 35 din Codul de procedură civilă, modificat conform punctului 6 din art.XI al prezentei legi.

(4) Cererile în pricinile civile prevăzute la articolul 35 din Codul de procedură civilă, modificat conform punctului 6 din art.XI al prezentei legi, depuse și aflate în curs de examinare la instanțele judecătorești de drept comun, se transmit Judecătoriei Comerciale de Circumscripție în termen de 15 zile de la data publicării prezentei legi.

(5) Cererile în pricinile civile depuse după 9 februarie 2012 la Judecătoria Economică de Circumscripție, cu excepția celor prevăzute la articolul 35 din Codul de procedură civilă, modificat conform punctului 6 din art.XI al prezentei legi, sau la Curtea de Apel Economică vor fi transmise instanțelor judecătorești de drept comun după competență în termen de 15 zile de la data publicării prezentei legi.

(6) Cererile în pricinile civile menționate la alineatele (2), (4) și (5) ale prezentului articol urmează a fi transmise instanțelor judecătorești după competență, indiferent de faza procesuală la care s-a ajuns în examinare. Dezbaterile judiciare, în toate cazurile, se vor relua. Efectele actelor procesuale îndeplinite de către instanțele judecătorești care au început examinarea pricinilor civile se vor păstra în măsura în care instanțele judecătorești care au preluat pricinile civile nu vor decide desființarea lor.

(7) Actele de dispoziție ale instanțelor judecătorești, emise de instanțele competente, stabilite conform Legii nr.163 din 22 iulie 2011, nu pot fi emise pe motiv că au fost emise cu încălcarea competenței.

(8) Ținând cont de abrogarea literei f) a articolului 449 al Codului de procedură civilă, prevăzută la punctul 16 din art.XI al prezentei legi, Hotărârea Curții Constituționale din 9 februarie 2012 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.163 din 22 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu va servi drept temei pentru revizuirea hotărârilor, încheierilor, deciziilor judecătorești irevocabile pronunțate de instanțele competente, stabilite conform Legii nr.163 din 22 iulie 2011.

(9) Curtea de Apel Economică își încetează activitatea la data publicării prezentei legi.

(10) După încetarea activității Curții de Apel Economice, judecătorilor acestora le va fi propus transferul, cu acordul lor, în funcțiile vacante de judecători ai curților de apel conform modificărilor prevăzute la punctul 3 din art.I al prezentei legi.

(11) Consiliul Superior al Magistraturii va asigura îndeplinirea prevederilor alineatului (10) din prezentul articol privind transferul judecătorilor Curții de Apel Economice în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului.

(12) Bunurile mobile ale Curții de Apel Economice se transmit Curții de Apel Chișinău.

(13) Funcționarii și alt personal al Curții de Apel Economice vor fi transferați în funcțiile respective din cadrul altor instanțe judecătorești conform schemei de încadrare a personalului, respectându-se prevederile Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale legislației muncii.

(14) Dosarele și alte documente aflate în arhiva Curții de Apel Economice la data încetării activității, precum și cele examinate de către aceasta în perioada de tranziție vor fi transmise spre păstrare arhivei Curții de Apel Chișinău.

(15) Cauzele penale transmise judecătorilor, conform competențelor stabilite prin Legea nr.163 din 22 iulie 2011, în termen de 15 zile de la data publicării prezentei legi, se transmit Judecătoriei Militare dacă instanțele judecătorești nu au început dezbaterile judiciare.

(16) Cauzele penale trimise spre examinare judecătoriailor după 9 februarie 2012 vor fi transmise, în termen de 15 zile de la data publicării prezentei legi, Judecătoriei Militare conform competenței stabilite la punctul 2 din art.X al prezentei legi.

(17) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

a) va adopta actele necesare pentru reamplasarea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău în sediile eliberate în urma încetării activității Curții de Apel Economice;

b) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

c) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.